

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
เพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี*

A PARTICIPATIVE ADMINISTRATION OF COMMUNITY-BASED SCHOOL LEARNING
RESOURCES MANAGEMENT TO SUPPORT LEARNING SKILLS FOR LEARNER IN
THE 21st CENTURY UNDER THE OFFICE OF PATHUMTHANI SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA

¹อำนาจ จันทร์พางาม Amnarj Janphangam ²สาวณีย์ สิกขาบัณฑิต Sowwanee Sikkhabandit

³ปัญญา ธีระวิทยเลิศ Panya Theerawitthayalert

^{1,2}มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ North Bangkok University, Thailand

³มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม Chandrakasem Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: camryhv2555@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีวิธีการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 22 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ จำนวน 12 คน ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพัฒนาและทดลองรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยการสอบถามเชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และขั้นตอนที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบฯ โดยการตรวจสอบความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ กับประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 22 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ 3) การประเมินผล 4) การจัดหาทรัพยากร 5) การเผยแพร่ความรู้ องค์ประกอบที่ 2 รูปแบบการบริหาร PDCA 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วางแผนการปฏิบัติงาน (P: Plan) 2) ดำเนินการตามแผน (D: Do) 3) ตรวจสอบประเมินผล (C: Check)

*Received: March 30, 2024, Revised: April 25, 2024, Accepted: April 25, 2024.

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของคณาจารย์เรื่อง รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A: Act) และผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, แหล่งเรียนรู้, การมีส่วนร่วมของชุมชน, ทักษะการเรียนรู้

Abstract

The purpose of this research article was to study a participative administration of community-based school learning resources management to support learning skills for learner in the 21st century under the office of Pathumthani Secondary Educational Service Area. It was a combined method research. The research method had 3 steps: Step 1: Study the conditions and guidelines for a participative administration of community-based school learning resources management to support learning skills for learner in the 21st century, with the population using in the research, there were 22 people and 12 key informants in the interviews. Step 2: To develop and test a community participatory management model for managing learning resources in schools to enhance learning skills of learners in the 21st century by in-depth inquiry with 9 experts, obtained through purposive selection, and step 3 to evaluate the model by examining the feasibility and usefulness of the model with the research population of 22 people, quantitative data were analyzed using basic statistics, namely percentage, mean, and standard deviation and qualitative data were analyzed using content analysis. The results found that; the community participatory management model for managing learning resources in schools to enhance the learning skills of students in the 21st century under the Pathum Thani Secondary Educational Service Area Office consisted of 2 components: Component 1: Management; there were 5 areas of participation: 1) planning, 2) performing various actions, 3) evaluating results, 4) providing resources, 5) disseminating knowledge. Component 2: PDCA management model, 4 steps, including 1) plan work operations (P: Plan), 2) carry out the plan (D: Do), 3) check and evaluate results (C: Check), 4) bring the evaluating results to improve work (A: Act). The results of evaluating the feasibility and usefulness of the model in overall, it was at the highest level.

Keywords: Model, Community-participatory Management, Learning Resources, Community Participation, Learning Skills

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนมีโอกาสพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ตั้งแต่เกิดด้วยการวางรากฐานการพัฒนาชีวิต รวมถึงการพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ให้กระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากการพัฒนาสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งจิตใจสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 และมาตรา 40 บัญญัติให้กระจายอำนาจการบริหารการศึกษาทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปสู่สถานศึกษาโดยตรงโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาแต่ละแห่งทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ฉะนั้นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” และได้วางเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ (3Rs8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะ 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) ทักษะ และคุณลักษณะ 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะ การเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ได้บัญญัติถึงเป้าหมาย และหลักการของการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และหมวดที่ 4 มาตรา 22 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการ

เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งใน และนอกโรงเรียน รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแก้ปัญหา และพัฒนาตนเอง พัฒนาครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นของตนเองได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และแก้ไขฉบับเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 และแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 จึงเห็นได้ว่า ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศ

แหล่งเรียนรู้เป็นแหล่งที่นักเรียนจะศึกษาค้นคว้าหาคำตอบที่สนใจใฝ่รู้แหล่งเรียนรู้มีทั้งภายในโรงเรียน และชุมชน แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนนอกจากห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่างๆ แล้ว สถานที่ทุกแห่งในบริเวณโรงเรียนจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ได้ และบางครั้งโรงเรียนอาจจัดเพิ่มเติมสิ่งที่มีอยู่เช่น จัดเป็นจุดศึกษาสวนการเรียนรู้ ค่ายการเรียนรู้ โดยโรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนกับแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่กล่าวในเบื้องต้นนั้น จะบังเกิดประสิทธิภาพในเชิงปฏิบัติต้องยึดหลักปรัชญาการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ซึ่งครูสามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดได้ปฏิบัติงานด้วยเอกลักษณ์ของตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นอย่างยิ่ง จึงได้ดำเนินการส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัด ได้มีการประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรมต่างๆ และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง แต่จากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประจำปีการศึกษา 2562 – 2563 พบว่า โรงเรียนต้องการความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากชุมชนในการจัดการศึกษา ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น ทุกโรงเรียนมีปัญหาไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดการศึกษา โรงเรียนไม่สามารถหาแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาหรือรูปแบบที่จะอำนวยความสะดวกต่อการมีส่วนร่วมให้ชุมชนได้ตรงกับความต้องการเพื่อให้ชุมชนได้มีโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มากขึ้น เพราะการมีส่วนร่วมของชุมชนจะส่งผลต่อความราบรื่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในทำนองเดียวกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีได้รับความร่วมมือจากชุมชนในการจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนส่วนมากมีอาชีพทำการเกษตรและรับจ้างทั่วไปและมีฐานะยากจนจึงไม่มีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการศึกษาของโรงเรียนหรือแม้แต่การอบรมสั่งสอนบุตรหลานของตนเอง นอกจากนั้นแล้วอาจเป็นเพราะความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและผู้ปกครอง หรือระหว่างผู้ปกครองกับครูที่ไม่มีความคุ้นเคยกัน จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ชุมชนไม่ต้องการจะเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมใดๆ ของทางโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี, 2563)

จากความสำคัญ และสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการดำเนินการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการนำการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่การปฏิบัติจริงให้เกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืนจึงจัดทำวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกเอกสาร นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ส่วนที่ 2 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยใช้แบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูผู้รับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จำนวน 22 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ใน 5 ด้าน คือ ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 3) การประเมินผล 4) การจัดหาทรัพยากร 5) การเผยแพร่ความรู้

ส่วนที่ 3 ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษาพิเศษ จำนวน 3 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน และผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ใน 5 ด้าน คือ ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 3) การประเมินผล 4) การจัดหาทรัพยากร 5) การเผยแพร่ความรู้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ยกร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยจะดำเนินการดังนี้

1. การสังเคราะห์องค์ความรู้ (Content synthesis) นำผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี มาเป็นข้อมูลสำหรับยกร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2. นำร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษาแล้วปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

ส่วนที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสม และความถูกต้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ส่วนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยจะดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยสร้างคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2. ผู้วิจัยนำคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ไปทดลองใช้โดยผู้วิจัยเลือกโรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ในการทดลองใช้ เพื่อให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 รวมถึงรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และชุมชน แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัดต่อไป

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ขั้นตอนนี้ เป็นการประเมินรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้และปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องแล้วจะดำเนินการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้จริง โดยการใช้แบบสอบถาม สอบถามผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบงานแหล่งเรียนรู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ 1

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1. ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และผลจากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันและออกแบบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้ร่างรูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan: P) 2) การดำเนินการตามแผน (Do: D) 3) การตรวจสอบ (Check: C) และ 4) การแก้ไขปรับปรุง (Act: A) และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 3) การประเมินผล 4) การจัดหาทรัพยากร 5) การเผยแพร่ความรู้

2. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่า ด้านความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.53$) เมื่อตรวจสอบรายประเด็น พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ การเผยแพร่ความรู้ ($\mu = 4.66$) รองลงมาคือ การวางแผน ($\mu = 4.63$) ด้านที่มีความถูกต้องมากที่สุด คือ การจัดหาทรัพยากร ($\mu = 4.52$) รองลงมาคือ การวางแผน ($\mu = 4.50$) ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบฯ โดยรวม

ประเด็นในการตรวจสอบ	ความเหมาะสม			ความถูกต้อง		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. การวางแผน	4.63	.23	มากที่สุด	4.50	.20	มากที่สุด
2. การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	4.54	.15	มากที่สุด	4.42	.19	มาก
3. การประเมินผล	4.58	.07	มากที่สุด	4.40	.21	มาก
4. การจัดหาทรัพยากร	4.58	.14	มากที่สุด	4.52	.18	มากที่สุด
5. การเผยแพร่ความรู้	4.66	.13	มากที่สุด	4.49	.08	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.60	.10	มากที่สุด	4.47	.17	มาก
$\mu = 4.53, \sigma = .20$						

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50$) เมื่อตรวจสอบรายประเด็น พบว่า ด้านที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ การเผยแพร่ความรู้ ($\mu = 4.57$) รองลงมาคือ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ($\mu = 4.54$) ด้านที่มีประโยชน์มากที่สุด คือ การเผยแพร่ความรู้ ($\mu = 4.71$) รองลงมาคือ การวางแผน ($\mu = 4.50$) ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของการตรวจสอบความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ โดยรวม

ประเด็นในการตรวจสอบ	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. การวางแผน	4.38	.15	มาก	4.50	.27	มากที่สุด
2. การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	4.54	.17	มากที่สุด	4.40	.14	มาก
3. การประเมินผล	4.48	.21	มาก	4.43	.11	มาก
4. การจัดหาทรัพยากร	4.50	.18	มากที่สุด	4.48	.21	มาก
5. การเผยแพร่ความรู้	4.57	.17	มากที่สุด	4.71	.23	มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยรวม	4.50	.18	มากที่สุด	4.50	.19	มากที่สุด
	$\mu = 4.50, \sigma = .18$					

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

การพัฒนาแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

1. ผลการยกร่างรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา วิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และผลจากการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกันและออกแบบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ได้ร่างรูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบของรูปแบบการบริหาร PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Plan: P) 2) การดำเนินการตามแผน (Do: D) 3) การตรวจสอบ (Check: C) 4) การแก้ไขปรับปรุง (Act: A) และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ 3) การประเมินผล 4) การจัดหาทรัพยากร 5) การเผยแพร่ความรู้ ซึ่งหลักการบริหารแบบ POLC มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต และคณะ (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมฝึกอบรม 4) สื่อประกอบการฝึกอบรม 5) การวัดและประเมินผล ส่วนเนื้อหาฝึกอบรม จำนวน 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 Plan 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 2 Do การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 3 Check การติดตามตรวจสอบทบทวน การประเมินผลและการรายงานผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หน่วยที่ 4 Act การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของบุปผา ทองน้อย (2557) ที่พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่งานประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 ได้กล่าวถึงการพัฒนาแบบว่า ผู้วิจัยจะพัฒนารูปแบบขึ้นมาก่อนโดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวความคิด วิเคราะห์สภาพการณ์ต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีดา บุญเพลิง, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต (2562) ที่กล่าวว่า การนำนโยบายการปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จเพียงไรขึ้นอยู่กับความตั้งใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และจำเป็นต้องตระหนักด้วยว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องยึดมุมมองของผู้กำหนดนโยบาย

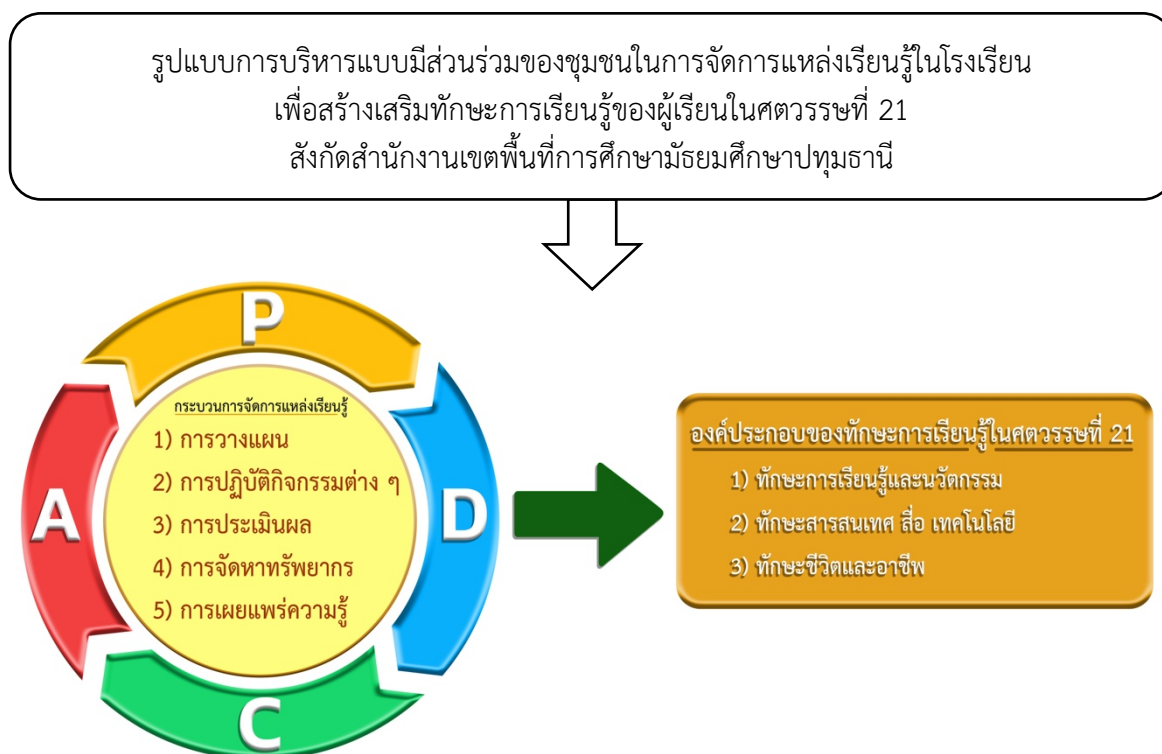
2. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้อง ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่า ด้านความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อตรวจสอบรายประเด็น พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือการเผยแพร่ความรู้ รองลงมาคือการวางแผน ด้านที่มีความถูกต้องมากที่สุดคือการจัดหาทรัพยากร รองลงมาคือการวางแผน ซึ่งสอดคล้องกับ Fetterman (1996) ที่สรุปไว้ว่า การร่วมมือร่วมพลังในการปฏิบัติงานช่วยให้บุคลากรเกิดความรู้และทักษะในการปฏิบัติ รวมทั้งเกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของผลงานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเกิดความสำเร็จ และสอดคล้องกับ Kusek & Rist (2004) ที่สรุปไว้ว่า ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ต้องมีความถูกต้องสามารถตรวจสอบได้ มีความยุติธรรมและน่าเชื่อถือจึงจะทำให้รูปแบบมีความน่าเชื่อถือ และผลจากการใช้รูปแบบน่าเชื่อถือด้วย

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ด้านความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อตรวจสอบรายประเด็น พบว่า ด้านที่มีความเป็นไปได้มากที่สุดคือการเผยแพร่ความรู้ รองลงมาคือการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้านที่มีความเป็นประโยชน์มากที่สุดคือการเผยแพร่ความรู้ รองลงมาคือการวางแผน ซึ่งผลการวิจัยด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า มีความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบมีกระบวนการที่มีประโยชน์ต่อวงการศึกษานี้ อาจเนื่องรูปแบบมีกระบวนการปฏิบัติที่ชัดเจนมีการช่วยเหลือสนับสนุนแบบต่างๆ ทำให้ผลการประเมินคุณภาพมีความสมเหตุสมผลและให้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) ที่กล่าวว่า การประเมินควรมีประโยชน์ เพื่อนำผลและสารสนเทศไปปรับปรุงงาน ส่วนผลการประเมินด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า มีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด โดยรูปแบบมีวิธีการและขั้นตอนที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ยุ่งยาก กระบวนการช่วยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงเนื่องจากผ่านการทดสอบหรือตรวจสอบก่อนนำไปใช้จริง มีทรัพยากรสนับสนุนเพียงพอ และมีความคุ้มค่าในการดำเนินการตามรูปแบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam & Shinkfield (2007) ที่สรุปไว้ว่า เกณฑ์มาตรฐานที่สามารถปฏิบัติได้ ต้องการการปฏิบัติที่เป็นจริง รอบคอบ เป็นที่ยอมรับและประหยัด และไม่ฟุ่มเฟือย

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ 3) ด้านการประเมินผล 4) ด้านการจัดหาทรัพยากร และ 5) ด้านการเผยแพร่ความรู้ องค์ประกอบที่ 2 คือ รูปแบบการบริหาร PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ได้แก่ 1) วางแผนการปฏิบัติงาน (P: Plan) 2) ดำเนินการตามแผน (D: Do) 3) ตรวจสอบประเมินผล (C: Check) และ 4) นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A: Act) ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีไปใช้ ควรมีการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงผู้นำชุมชน โดยการประชุมชี้แจงให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบให้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลังจากที่ได้มีการใช้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี

2.2 ควรศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน เนื่องจากสถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาและสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพ ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อค้นพบวิธีการพัฒนาระบบการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุปผา ทองน้อย. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่งานประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ปรีดา บุญเพลิง, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. (2562). การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลไปสู่การปฏิบัติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ*. 8(1). 96-106.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. (2563). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560 - 2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต และคณะ. (2563). หลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 7(1). 121-132.
- Fetterman, D.M. (1996). **Empowerment Evaluation: An Introduction to Theory and Practice**. In Fetterman, D.M., Kaftarian, S.J., Wandersman, A. (Eds). *Empowerment Evaluation: Knowledge and Tools for Self – assesment and Accountability*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kusek, J.Z. & Rist, R.C. (2004). **Ten Steps to a Results – based Monitoring and Evaluation System: A Handbook for Development Practitioners**. Washington, D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development/ The World Bank.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. J. (2007). **Evaluation Theory, Models and Applications**. CA: John Wiley and Son, Inc.